



Posudek na magisterskou práci **Bc. Hany Skalíkové:**

Preference a charakter pohybu krysy (*Rattus rattus*) v horizontální a vertikální rovině

V předkládané studii zaujímá text s tabulkami, grafy a obrázky 51 stránek, na dalších stránkách je prezentováno 100 citací užitých zdrojů informací a 17 stránek příloh s tabulkami a grafy. Práce je přehledně klasicky strukturovaná, na začátku stojí dvě stránky úvodu, na jehož konci jsou formulovány dvě skupiny cílů diplomové práce.

První skupina cílů se týká explorační aktivity v nově koncipovaném OF testu, který lépe odpovídá chování volně žijících krys obecných, a na základě chování v tomto prostoru vymezení explorační strategie u tohoto druhu. V druhé části DP se autorka zaměřila na preferenci prostoru v ještě více vertikálně formovaném OF testu a na preferenci místa v něm při náhlém averzivním podnětu. Na dalších stránkách textu, jež jsou označeny jako rešerše, je čtenář seznámen stručně s fylogenezí, biologií a ekologií krysy, dále pak s problematikou behaviorálních testů a podrobněji také s exploračním chováním. Studie se opírá o zcela relevantní publikace a jejich výběr ukazuje na dobrou znalost problematiky. Text je dobře srozumitelný, čtivý.

Velmi oceňuji, že celá úvodní část není samoučelná a připravuje čtenáře na následující dokumentaci vlastního experimentu, respektive dvou experimentů. Práce přichází s novou propracovanou formou testovacího prostoru, který je pro šplhající krysu mnohem adekvátnější a je třeba ocenit také tuto technickou stránku celé studie. Nepochybně je to přínosná koncepce a je ji možno považovat za metodologický rozvoj, který by mohl být badatelskou komunitou velmi kladně přijat. Na základě tohoto nově koncipovaného testovacího aparátu byly prezentovány čtyři nové explorační strategie. Toto považuji za velmi povedený tvůrčí přínos celé diplomové práce. Závěrečná diskuse je důkladná, srozumitelná a uvádí vlastní výsledky do kontextu podobně zaměřených publikovaných prací.

Ke studii mám několik konkrétních připomínek a dotazů:

Str. 9 nahoře: „Experiment na hraboších ukázal, že velikost arény nemá na průzkumné chování zásadní vliv a rozdíly jsou pouze kvantitativní“. Je ovšem třeba připomenout, že záleží na velikosti chovného boxu. OF by měl být vždy spíše mnohem větší.

Str. 17: „Před samotným pokusem byly krysy nechány v klidu alespoň na 20 min v transportních boxech.“ Jste si jistá, že byly ponechány v klidu? Nemohly naopak být poněkud vystresovány?

Str. 21 obr. 2: kde je PCA osa 1?

Str. 24: Jak by asi strategie vypadaly při přidání dalšího třetího testu?

Str. 33 dole: „Na chování krysy v našem experimentu by mohl mít vliv také stres nebo boldness



(smělost) krysa“. Ano jistě, ale k tomu by musel být proveden nezávislý klasický OF test, k němuž je mnohem více údajů u hlodavců.

Str. 38 nahoře: „Po jedné minutě od jeho rozsvícení jsme zařadily druhý averzivní stimulus, ve kterém jedna z experimentátorek prudce a hlučně otevřela dveře do pokusné místnosti a dvěma kroky se přiblížila těsně k aréně.“ Proč nebyl použit nějaký generátor ostrého zvuku? Startle test by měl být jednoznačněji definován, zde to není jen stimulus ale rovnou komplexnější signál, že se něco bude dít. To byl záměr?

Str. 46 diskuse: ...“experimentech vyhodnotili jako motoricky dovedný druh s ochotou šplhat.“

Jak by tedy měly vypadat chovné boxy pro krysy?

Str. 48 dole: „V našem experimentu ale většina krysa (68) zůstala po náhlém rozsvícení intenzivního světla bez jakékoli reakce.“ Bez reakce ale nezůstala, přeci přerušila určité chování, např. běh, a pak se opět krysa rozběhla, tedy vykazovala určitou reakci tedy přerušování, které je vlastně indikátorem behaviorální stability.

Dotazy a připomínky jsem uvedl víceméně jen ke stimulaci diskuse a mohu jednoznačně konstatovat, že studentka, Hana Skalíková, předkládá velmi zajímavou a dobře zpracovanou diplomovou práci, která přináší původní stimulující poznatky. Ty budou, ve spolupráci se školitelem, nepochybně zpracovány do článku pro renomovaný časopis. Práci proto doporučuji k obhajobě a navrhuji ji ohodnotit stupněm výborně.

V Českých Budějovicích 2. 9. 2022

František Sedláček